

H₂O VISION FÖR UPPSALAS NYA STADSPARK

*Bad. Odling. Fyrisåns föränderliga flöde. De är parkens viktigaste beståndsdelar. Minsta gemensamma nämnaren stavas **vatten**. Vatten är grundförutsättningen för livet, innehållet och formspråket i Uppsalas nya stadspark.*

Perpektivet illustrerar den blivande caféverksamheten i rektorsvillan. Den ståtliga befintliga parkvegetationen kompletteras med yngre träd och spegeldammen skapar närhet till vatten. Caféet driver odling i direkt anslutning till byggnaden, vilket gör den tillgänglig för allmänheten att ta del av.

ANALYS:

PROBLEMATIK

Platsen består idag av tre öar isolerade från varandra. Dalabanan, Fyrishovsbyggnaden och Fyrisvallgatan är tunga barriärer som skär igenom platsen. Fyrishovsfastigheten är till stora delar privat mark som är inhägnad. Kopplingen till övriga Uppsala är dålig.

MÖJLIGHETER OCH TILLGÅNGAR

Seminarier med tillhörande park är av riksintresse. Tillsammans med den fullvuxna och artrika vegetationen finns ett kulturarv att förvalta. Fyrisån sträcker sig genom mitten av området. Dess attraktionskraft är stark och här finns möjlighet att tillgängliggöra ån och öka uppsalabornas kontakt med vatten. Det finns även gott om öppna ytor för spontana aktiviteter.

PROGRAM:

METAMORFOS

Det är viktigt att skapa tydliga entréer och koppla parken till omgivningen. Barriärerna ska överbyggas för att uppnå en sammanhängande park med tydlig identitet.

En ny sorts park för varierade behov behövs för att komplettera Uppsalas grönsstruktur. Områdets varierade rumslighet ska ses över för att skapa en mångfald av upplevelser året runt. De befintliga värdena ska bevaras och förstärkas i så stor utsträckning som möjligt.

Områdets problematiska kantzoner ska integreras i gestaltningen för att göra det lättare för besökaren att orientera sig och hitta rätt.

KONCEPT:

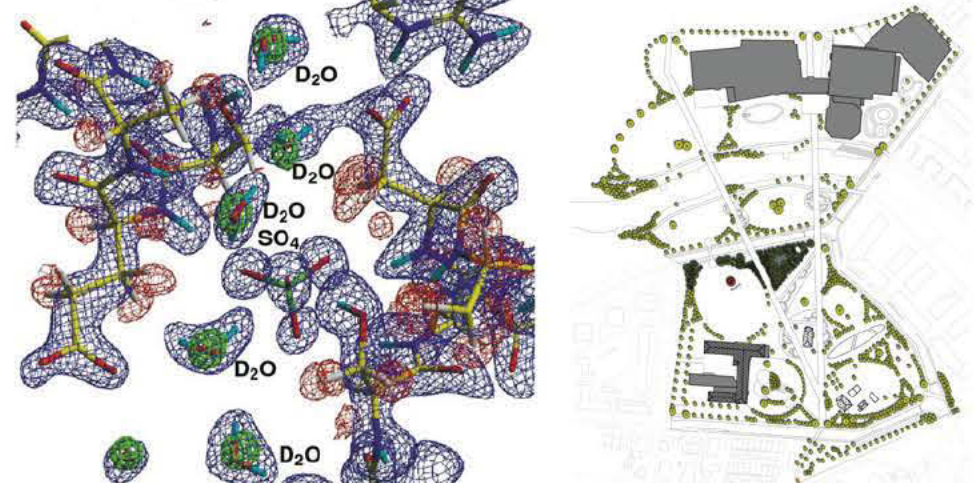
H₂O

+ Vatten återkommer i parkens viktigaste beståndsdelar: Bad, odling och Fyrisån.

+ Likt kapillärkrafternas sammanhållande inverkan på vattenmolekyler kopplar växtligheten samman parkens rum

+ 4 huvudstråk skapar tydlig orientering och kopplar samman parken.

+ Stråk och hårdgjorda ytor skär igenom rummets mjuka formspråket och kontrasterar med sina kantiga former.

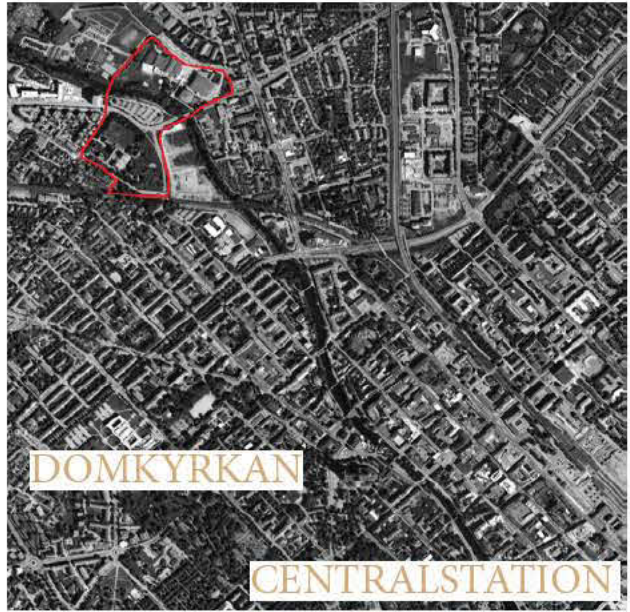

Kapillärkrafter är inspirationen till parkens rumslighet, som definieras av lummig vegetation.

Omslutande vegetation skapar omsom öppna, ömsom slutna rum i parken. Illustration: okänd.

H2O PLAN

Området är beläget nordväst om Uppsala.

ETT BADANDE UPPSALA

Tidigare fanns ett hopptorn designat av Gunnar Leche placerat vid Fyrisån. H2O tar fasta på greppet och hämtar inspiration från Köpenhamns stadsbad för att ge Uppsalaborna ett efterlängtat centralbad utomhus.

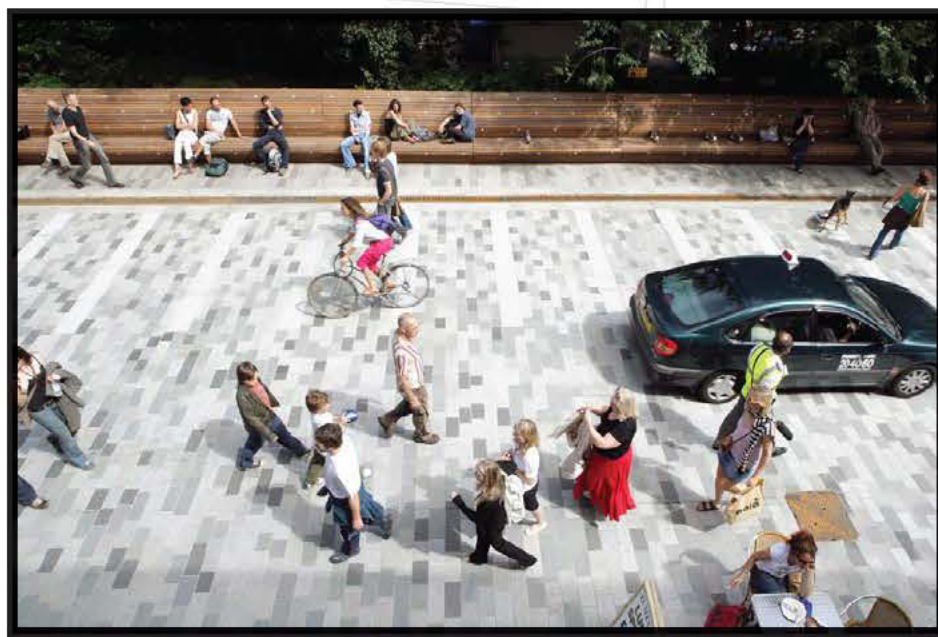
PARKENS FÖRLÄNGNING

Inplanterad landskapstypisk vegetation lockar ut besökare längs stranden på båda sidor ån. Samtidigt är den en bit vild natur som får ta plats i staden.

FLEXIBEL KULTUR

De stora öppna ytor i parken skapar flexibilitet vad gäller såväl kulturevenemang som motion.

TRAFIKLÖSNINGAR

För att vidga parken så mycket som möjligt och skapa rejält avskilda rum i fruktträdgården har Ringgatan dragits om. Den ligger nu längre österut i direkt anslutning till Fyrisvallen.

Shared space-ytor nyttjas vid de stora korsningarna för att skapa större frihet och säkerhet för gångtrafikanter och cyklister vid dessa kritiska punkter.

URBAN REKREATION

Parkour är något som blivit populärt på senare tid i Uppsala. Stadens hårdgjorda struktur utnyttjas i rekreativt syfte. Här på torgytan finns även plats för andra urbana sporter som skateboarding.

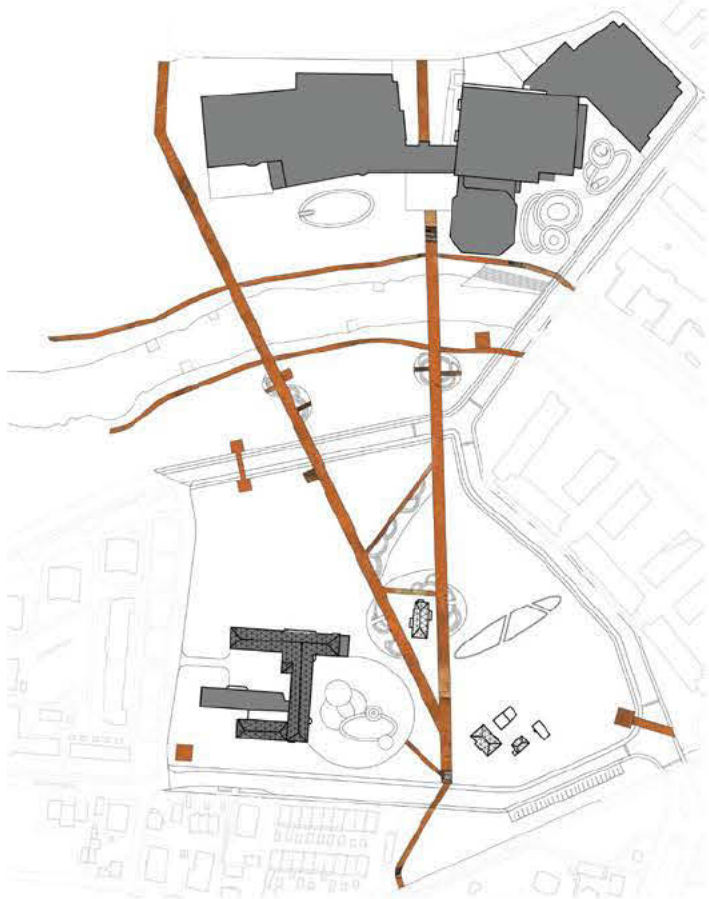
STORSKOGEN

En skog mitt i stan? Den befintliga granhäcken kompletteras med nya plantor för att så småningom uppnå en skogsliknande karaktär. I gläntor skapas rum av ljus och naturmarken kan med fördel användas till undervisning.

PARKEN I 5 STEG

HUVUDSTRÅK

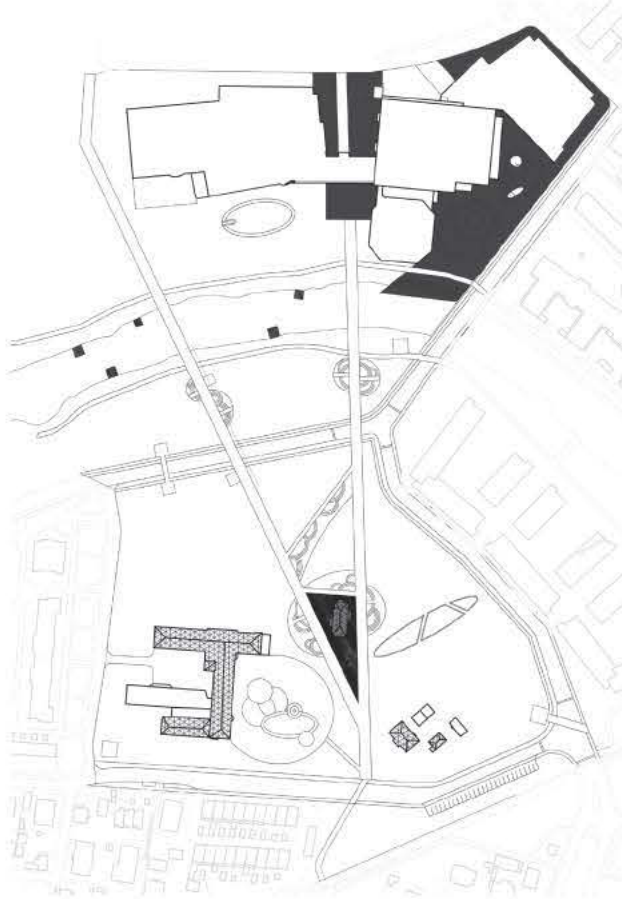
VEGETATION

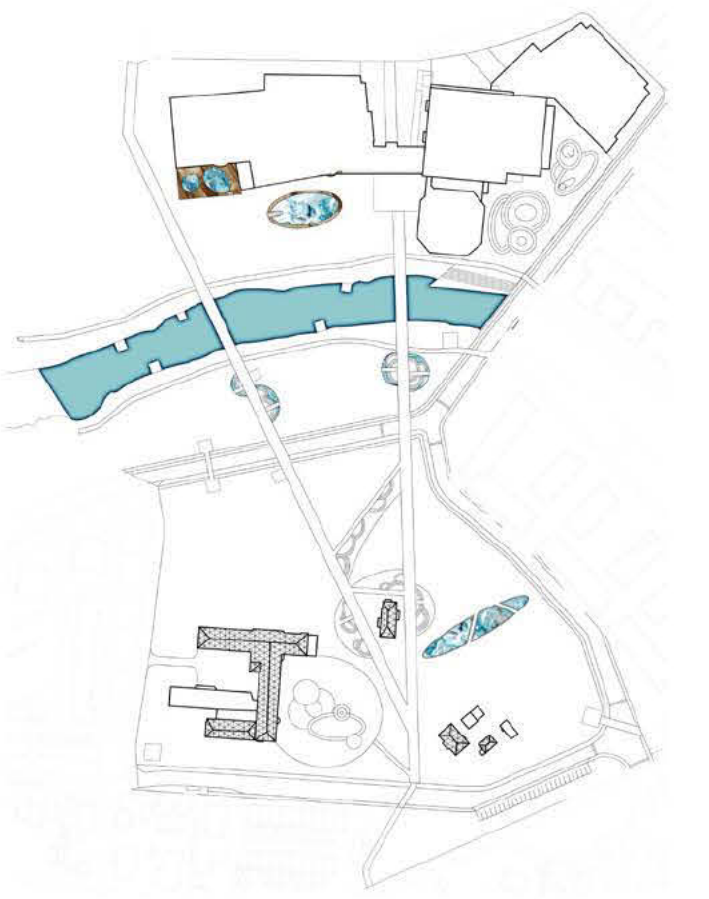
RUMSLIGHET

HÅRDGJORT

VATTEN

UTSNITT

MARK

Utsnittet visar hur marken sänkts mellan Fyrisvallsgatan och Fyrisån för att utvidga ståndorten för de växter som naturligt trivs i landskapet. Längs ån växer dominerande klibbal [Alnus glutinosa], varierande arter av pilträd [Salix-släktet] och andra vilda träd- och gräsarter. Sänkan ger även en välbehövlig avgränsning mot Fyrisvallsgatan som bär tunga transporter och busstrafik.

Slänten mot Fyrisån bevaras i befintligt skick för att stå emot eventuell svämrisk och ge en naturlig kontakt med vattnet. På väl valda ställen placeras små bryggor ut diskret för att öka närheten till vatten för den som vill.

TRÄD OCH BUSKAR

Ett pärlband av turkhasse löper längs med ytterkanterna av parkområdet för att skapa samband och avskilja mot trafiken.

Unga plantor av rödgran kompletterar den nuvarande granhäcken i området för att så småningom ersätta den. På sikt växer liten bit granskog fram centralt i parken, vilket kan användas både till lek, rekreation och undervisning.

Parkens sydliga del, närmast seminariebyggnaden, domineras av befintliga och kompletterande fruktträd. En del av de befintliga ståtliga parkträden bevaras och nya planteras för att behålla den högtidliga och kraftiga känslan. Exempel på nyplantering: blodbok [Fagus sylvatica (Purpurbladiga gruppen)], rödblommig hästkastanj [Aesculus carnea ‘Briot-ii’].

Vid samtliga av parkens stora entréer placeras pelarek ut för att skapa tydliga landmärken och slå an en kraftig ton. Vid beträdning av parkmarken inges då en känsla av förändring i rumslighet.

På strandkanterna längs Fyrisån domineras vegetationen av pilträd och alar. Det naturliga landskapet förstärks genom nyplantering av dessa arter.

PERENNER

Perennytorna domineras av vattenälskande växter såsom iris, pilört och vass. Höga sirliga gräs ger känslan av vattnets närvaro såväl vinter som sommar. Konceptet är att plocka in ett stycke stiliserad natur att symbolisera och förstärka fyrislandskapets speciella plats i Uppsalabornas hjärtan.

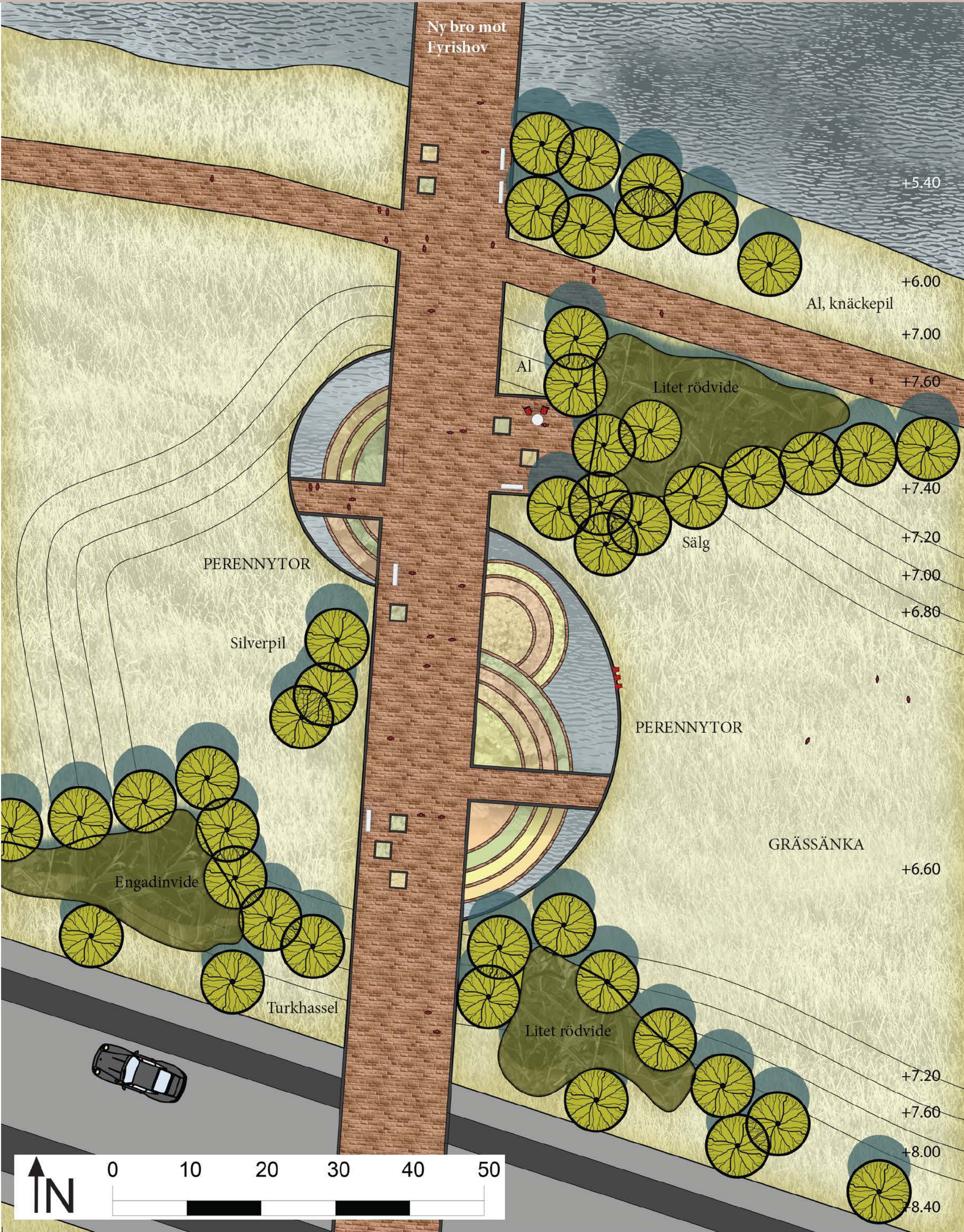
Invid seminariet och rektorsvillan rymmer planteringarna istället en uppsjö av rotsaker, kryddor, grönsaker och frukt, med mera. Verksamheten ger försörjning till caféet och fungerar i undervisningssyfte för skolklasser. Tanken är också att sprida kunskap om stadssodling.

ESTETIK

Gång- och cykeltvägarna är belagda med marktegel för att knyta an till både Seminariebyggnaden och Fyrishov. Seminarieriet fungerade före sekelskiftet 1900 som lertåkt och tegelbruk för Uppsala Domkyrka. Marktegllet knyter på så vis an dels visuellt till byggnaden, och dels historiskt till platsens funktion och bruk.

FUNKTION

Gångvägarna är rejält tilltagna för att ge en strikt känsla och tydlig riktning, men även vara flexibla och erbjuda upplevelser längs vägen. Sittplatser, perennplanteringar och “fick-torg” placeras ut längs stråken. I kombination med den ömsom omslutande och ömsom upplösta vegetationen skapar detta variation och kontraster.

UTSNITT SKALA 1:200

H₂O VEGETATION

TRÄD OCH BUSKAR

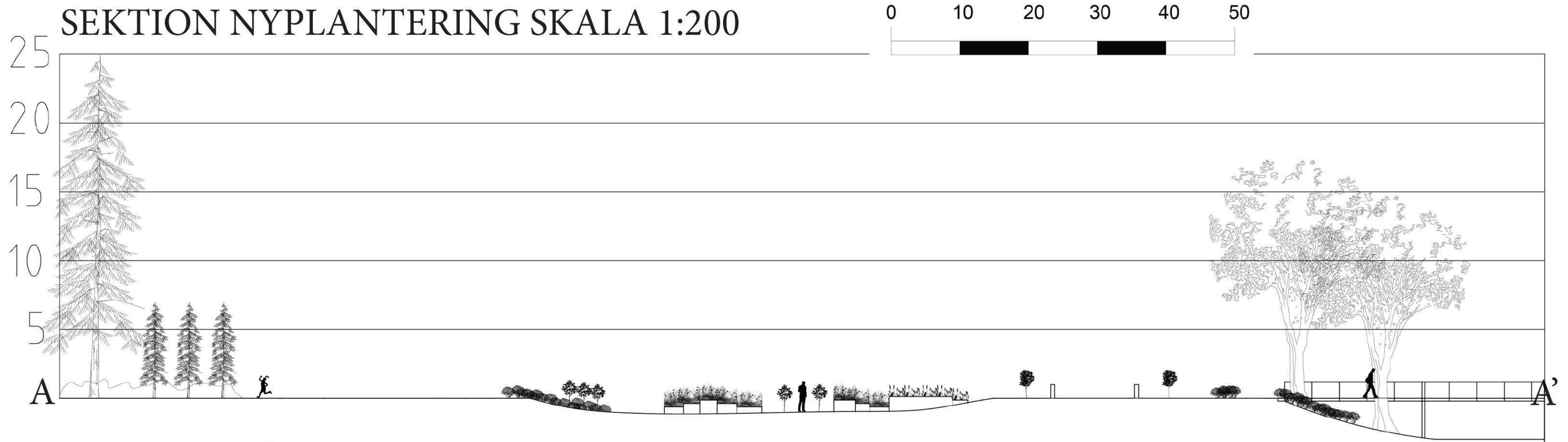
Aesculus carnea 'Briotii' – Rödblommig hästkastanj
Alnus glutinosa – Klibbal
Betula pendula – Vårtbjörk
Corylus avellana – Hassel
Corylus columna – Turkhassel
Euonymus europaeus – Benved
Fagus sylvatica (Purpurbladiga gruppen) – Blodbok
Lonicera xylosteum - Skogstry
Malus x domestica – Äpple, varierande sorter
Picea Abies - Rödgran

Prunus avium - Sötkörbär
Prunus domestica 'Opal' - Plommon
Pyrus communis - Päron
Quercus robur f. Fastigiata – Pelarek
Salix alba var. Cericea – Silverpil
Salix caprea – Säl
Salix fragilis – Knäckepil
Sorbus intermedia – Oxel
Syringa vulgaris – Syrén
Viburnum opulus – Skogsolven

EXEMPEL PÅ PERENNER

Cucumis sativus – Gurka
Persicaria amphibia – Vattenpilört
Phragmites australis – Vass
Iris pseudacorus – Svärdslija
Helianthus tuberosus – Jordärtskocka
Hemerocallis lilioasphodelus – Gul daglilja
Rheum rabarbarum – Rabarber
Solanum lycopersicum – Tomat
Solanum melongena – Aubergin
Solanum tuberosum – Potatis

SEKTION NYPLANTERING SKALA 1:200

SEKTION 5 ÅR SKALA 1:200

SEKTION 30 ÅR SKALA 1:200

